

۱۴۰۰

راحله شعبانی
روزنامه‌نگار

پله پله تا برگشت زدن چک

از ۱۴۰۰ به بعد با چک برگشتی چه باید کرد؟

که همه توصیه‌ها و تماس‌های شما با بانک، بی‌نتیجه مانده و حال برای آن که تلاش‌های شما بی‌ثمر نشود، دست به کار شده‌اید. چون وقتی برگشت زدن چک برای سابقه بانکی صادر کننده آن مشکلات جدی به وجود می‌آورد، او را مجاب می‌سازد تا در آینده، از کشیدن چک بی‌محل یا بی‌توجهی به قول و قرارش خودداری کند.

رویارویی با چک برگشتی از آن دست مشکلاتی است که به کل آدم را به هم می‌ریزد اما اگر با چگونگی برگشت زدن چک از راه قانونی آشنا باشید، تا حدودی می‌توانید به آرامش برگردید! قدم اول در برگشت زدن چک اطلاع به صاحب چک است که اگر فراموش کرده یا به هر دلیل حسابش را در موعد مقرر پر نکرده، به وعده‌اش عمل کند. فرض می‌کنیم

آموزش شکایت چک برگشتی

فراموش نکنید که نحوه برگشت زدن چک شامل موارد مختلفی می‌شود که تمامی آن‌ها باید با دقت رعایت و عمل شوند.

● هرگاه وجه چک بنا به یکی از دلایل قانونی پرداخت نشده باشد، بانک وظیفه دارد تا مشخصات چک، هویت و نشانی کامل صادر کننده را همراه ذکر علت یا علل پرداخت نکردن وجه، در برگه مخصوصی آورده، آن را امضا و مهر کرده و به دارنده چک تسلیم کند. پس برای برگشت زدن چک چاره‌ای جز این نداریم که از بانک تقاضا کنیم تا گواهی عدم پرداخت وجه چک مان را صادر کند. این اقدام تازه آغاز ماجراست! توجه داشته باشید که بدون گواهی عدم پرداخت، امکان مراجعه به دادسرا یا دادگاه را نخواهید داشت. با دقت تمام چک کنید که تمامی مشخصات دارنده حساب و صادر کننده آن در گواهی عدم پرداخت وجه چک قید شده باشد. توجه کنید که اگر حساب حقوقی باشد باید نام امضاکننده آن را هم درج کنید.

● اگر حساب صادر کننده دارای موجودی کمتر از رقم چک بود، می‌توانید از بانک درخواست کنید که موجودی حساب را بدهند و برای کسری مبلغ باقی مانده گواهی عدم پرداخت صادر شود.

● ثبت آنی اطلاعات چک در سامانه چک‌های برگشتی بانک مرکزی و درج کد رهگیری روی گواهی نامه عدم پرداخت.

● حال اگر چکی دارید و آن را به بانک برده‌اید و بانک هم برای آن گواهی عدم پرداخت صادر کرده و کد رهگیری از بانک مرکزی هم دارید، می‌توانید لاشه چک و گواهی عدم پرداخت آن را به همراه فتوکپی برابر اصل چک، آماده کنید و وارد مرحله قوه قضاییه شوید.

● این جادو راه پیش روی شماست؛ وصول وجه چک از طریق سنتی یعنی مراجعه به دادگستری و ثبت اسناد/مراجعه به یکی از دفترهای خدمات الکترونیک قوه قضاییه و ثبت شکایت.

● معمولاً حدود ۴۸ ساعت طول می‌کشد تا با بررسی چک توسط قاضی علیه بدهکار چک، حکم اجراییه صادر شود.

● اجراییه به آدرس نوشته شده روی برگه گواهی عدم پرداخت ارسال و در واقع به بدهکار ابلاغ می‌شود. بدهکار موظف است تا ۱۰ روز بر اساس ابلاغیه، مبلغ مندرج در چک را پرداخت یا تعیین تکلیف کند. اگر در این مدت، آن را پرداخت یا تعیین تکلیف نکند، عملیات اجرایی برای شناسایی اموال بدهکار، اعم از ملک و خودرو و وجه نقد در حساب‌های بانکی، از محل اموال شناسایی شده، وصول می‌شود.

مدارک لازم برای برگشت زدن چک

کارت ملی جدید و شناسنامه دارنده چک از ملزومات همه کارهاست. لاشه چک، کپی برابر اصل آن، گواهی عدم پرداخت از بانک (محض

در قانون جدید چک، برای این که اجرائیه برای چک‌های بلامحل به طور مستقیم صادر شود، نیازی به مطرح شدن دعوای مطالبه وجه در محاکم دادگستری وجود نخواهد داشت. نحوه برگشت زدن چک و به اجرا گذاشتن آن این گونه است که شما باید اصل چک و گواهی عدم پرداخت را به دفترهای خدمات الکترونیک قوه قضاییه برسانید. البته که روش‌های قدیمی مثل مراجعه به دادسرا، دادگستری و... تا مدتی از ابلاغ قانون جدید، هنوز برقرار خواهد بود

پس از فسخ معامله چطور چک را باطل کنیم؟

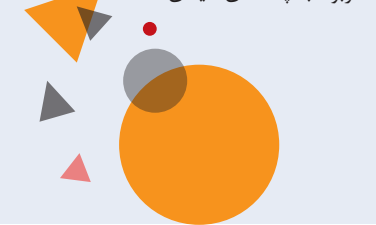
اگر چکی صادر و در سامانه صیاد ثبت شده باشد و از طرف دیگر، تا زمان سررسید، معامله فسخ شود، می‌توان آن چک را باطل کرد. این کار با مراجعه به یکی از شعب بانک صادر کننده دسته چک و ارائه درخواست به شعبه بانک مذکور امکان پذیر است.

در صورت مخدوش بودن برگه چک تکلیف چیست؟

طبق ماده (۳) قانون صدور چک، در صورت مخدوش بودن برگه چک، بانک باید از پرداخت وجه چک خودداری و حسب ماده (۴)، در صورت درخواست دارنده، گواهی نامه عدم پرداخت (برگشت چک) را صادر کند.

چگونگی صدور چک ضمانت

در رویه جدید، امکان صدور چک برای ضمانت نیز به شرط ثبت در سامانه صیاد امکان پذیر است. این چک‌ها در گذشته بدون درج تاریخ از افراد گرفته می‌شد. با این حال، از ابتدای سال ۱۴۰۰ که چک‌های طرح جدید وارد بازار می‌شود، تمامی این چک‌ها باید با دیگر اطلاعات مربوط در سامانه ثبت شوند. در واقع از سال آینده امکان دریافت چک سفید تاریخ و سفید امضا بابت ضمانت وجود ندارد و باید کلیه جزئیات چک‌های صادر شده از جمله چک ضمانت به طور کامل روی برگه چک و سامانه صیاد درج شوند. از لحاظ حقوقی هم با توجه به اطلاق ماده ۱۶ اصلاحی قانون صدور چک، چک‌های ضمانتی مشمول تمامی احکام و ضوابط مربوط به چک‌های صیادی هستند.

نکته ۲: خیلی مهم است که در چه محل دادگاه و رسیدگی شعبه بانکی چک را برگشت می‌زنید و بهتر است چک را در بانکی که در شهر محل اقامت شما قرار دارد برگشت بزنید.

مجازات چک برگشت خورده

چک برگشتی بسته به میزان مبلغ درج شده در آن می‌تواند چیزی حدود شش ماه تا دو سال مجازات حبس به همراه داشته باشد و در برخی موارد فرد تا زمان مشخصی حق استفاده از دسته چک را نخواهد داشت.

مجازات صدور چک برگشتی یا چک بلامحل تنها گریبان صادر کننده آن را خواهد گرفت و شامل حال ظهرنویسان آن نمی‌شود. ظهرنویس به کسی می‌گویند که چک را پشت‌نویسی کرده است که طبق قانون جدید چک، دیگر این امکان از بین رفته و چیزی به نام پشت‌نویسی نخواهیم داشت.

مدت اعتبار چک برگشتی

این درست است که می‌گویند تا شش ماه می‌شود وقت داد و برگشت زدن را به تاخیر انداخت ولی خب این زمانی است که همه اقدامات قانونی و نامه‌نگاری‌ها انجام شده باشد. برای همین بیشتر مشاوران حقوقی توصیه می‌کنند، برای برگشت زدن چک بیشتر از دو ماه وقت بدر ندهید و گر نه بعید نیست بعدها به مشکل بخورید.

چک را برگشت نز نیم چه می‌شود؟

اما اگر در فرصت شش ماهه، چک را برگشت نزده باشید، چک همچنان کاغذ پاره نیست. بلکه اعتبار دارد ولی مراحل نقد کردن و به پول رسیدن را سخت کرده‌اید! یعنی بعد از گذشت شش ماه از تاریخ عدم وصول چک، دیگر امکان شکایت کیفری وجود نخواهد داشت. در این صورت چک از حالت کیفری خارج می‌شود و برای وصول کردن وجه آن، باید شکایت حقوقی مطرح کرد که خودش یک پروسه زمان بر و طولانی است.

احتیاط دو نسخه کپی از همه مدارک). این‌ها را در تمامی مراحل شکایت چک برگشتی باید همراه داشته باشید.

هزینه برگشت زدن چک

بانک برای گواهی عدم پرداخت، مبلغ ۱۲ هزار تومان می‌گیرد. اما در دفاتر خدمات الکترونیک قضایی با توجه به این که قبلاً در سامانه ثنای قوه قضاییه ثبت‌نام کرده باشید یا خیر، تنظیم دادخواست یا شکواییه انجام شود یا خیر، رقم‌ها متغیر است. ولی این مبلغ بیشتر از ۲۰ هزار تومان نمی‌شود.

در روش‌های سنتی یعنی ثبت و درخواست صدور حکم اجراییه در دفاتر ثبت، در ابتدا مبلغی گرفته نمی‌شود. البته می‌دانید در محاکم قضایی روال به این صورت است که ابتدا باید هزینه دادرسی و واریز و بعد از آن رسیدگی شود. سپس وقتی قاضی حکم صادر کرد، فرد محکوم شده مبلغ را پرداخت می‌کند. هزینه رسیدگی به شکایت کیفری (یعنی فقط برای چک‌های روز و با صدور حکم جلب) علیه صادر کننده چک بی‌محل، از ۶ هزار تا ۱۰۰ هزار تومان با توجه به مبلغ چک دریافت می‌شود.

قانون جدید چک

در قانون جدید چک، برای این که اجراییه برای چک‌های بلامحل به طور مستقیم صادر شود، نیازی به مطرح شدن دعوای مطالبه وجه در محاکم دادگستری وجود نخواهد داشت. نحوه برگشت زدن چک و به اجرا گذاشتن آن این گونه است که شما باید اصل چک و گواهی عدم پرداخت را به دفترهای خدمات الکترونیک قوه قضاییه برسانید. البته که روش‌های قدیمی مثل مراجعه به دادسرا، دادگستری و... تا مدتی از ابلاغ قانون جدید، هنوز برقرار خواهد بود.

نکته یک: حواستان باشد که تنها در صورتی دستور اجرایی صادر می‌شود که بانک گواهی دهد امضای چک با نمونه امضای صادر کننده آن، مطابقت کامل دارد.